

Η Βιβλιοθήκη του Ασκούμενου
και του Νέου Δικηγόρου

Τεύχος Α΄

ΟΔΗΓΟΣ GDPR ΚΑΙ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ

ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Γενικός Γραμματέας ΕΑΝΔΑ

ΑΓΓΕΛΗ ΜΑΡΙΑ

Σύμβουλος, τ. Γενική Γραμματέας ΕΑΝΔΑ

ΠΑΝΑΓΑΡΗΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ - ΕΥΓΕΝΙΟΣ (ΔΙΟΓΕΝΗΣ)

Δικηγόρος, LL.M.

ΣΑΚΕΤΟΥ ΙΩΑΝΝΑ

Ασκούμενη Δικηγόρος

Πρόλογος:

Πέτρος Τσαντίλας, Δ.Ν. – Δικηγόρος, πρ. Τακτικό Μέλος ΑΠΔΠΧ

ΑΘΗΝΑ 2019

Γιώργος Αργυρόπουλος

Είμαι δικηγόρος, υποψήφιος Δρ. Νομικής, Γενικός Γραμματέας της Ένωσης Ασκουμένων και Νέων Δικηγόρων Αθηνών.

Αποφοίτησα από τη Νομική Σχολή του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης (2012), όπου έλαβα και το ΜΔΕ Δημοσίου Δικαίου και Πολιτικής Επιστήμης (2014). Παρακολούθησα το Πρόγραμμα «Introduction to Key Constitutional Concepts and Supreme Court Cases» του Πανεπιστημίου της Pennsylvania (2014). Ακολούθως, έλαβα το ΜΔΕ «Ευρωπαϊκό Δίκαιο και Πολιτική – Έδρα Jean Monnet» του Παντείου Πανεπιστημίου (2017). Εκπονώ τη διδακτορική μου διατριβή στον Τομέα Δημοσίου Δικαίου της Νομικής Σχολής Αθηνών (2016 – σήμερα).

Γνωρίζω Αγγλικά, Ισπανικά και Ρωσικά.

Έκανα την άσκησή μου σε δύο δικηγορικά γραφεία και μέρος αυτής στο Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών και στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (2012-2014).

Ασκώ μάχιμη δικηγορία στους τομείς του Αστικού, Ποινικού και Διοικητικού Δικαίου, Δικαίου Δημοσίων Συμβάσεων, Δικαίου Προσωπικών Δεδομένων και Νέων Τεχνολογιών καθώς και του Εργατικού Δικαίου (2015 – σήμερα).

Είμαι ιδρυτής – διαχειριστής της νομικής ιστοσελίδας Curia.gr .

Είμαι Μέλος της Ένωσης Ελλήνων Δημοσιολόγων, της Ένωσης Δικαίου Αλλοδαπών & Μετανάστευσης και της Ένωσης Κυπρίων Ελλάδος.

Στις αρχαιρεσίες του Ιανουαρίου 2017 εξελέγη Μέλος του ΔΣ της ΕΑΝΔΑ (2017-2018) και τον επόμενο χρόνο το ΔΣ με εξέλεξε στη θέση του Γενικού Γραμματέα της Ένωσης (2018 – σήμερα).

Μαρία Αγγελή

Είμαι Δικηγόρος Αθηνών, Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου (τ. Γενική Γραμματέας) της Ένωσης Ασκουμένων και Νέων Δικηγόρων Αθηνών (2017 – σήμερα).

Διετέλεσα Γενική Γραμματέας και Αντιπρόεδρος Σεμιναρίων και Συνεδρίων της ELSA Athens και της ELSA Greece (2007-2009), Γενική Γραμματέας του ΕΟΦΝ (2007-2008) και Αρχισυντάκτρια του Περιοδικού «Νομική Επιθεώρηση» (2008-2009), Μέλος της Συντακτικής Ομάδας του Ηλεκτρονικού Νομικού Περιοδικού «De jure» (2008-2009) και Μέλος της Συντακτικής Ομάδας του Ηλεκτρονικού Επιστημονικού Περιοδικού «The Art of Crime» (2008-2012).

Είμαι Αναπληρώτρια Γενική Διευθύντρια και επικεφαλής του Νομικού Συμβουλίου του Ελληνικού Οργανισμού Πολιτικών Επιστημόνων (2014 – σήμερα).

Ως Γενική Γραμματέας της ΕΑΝΔΑ είχα διαρκή συμμετοχή σε όλες τις πρωτοβουλίες και δράσεις της Ένωσης.

Συγχρόνως συμμετείχα ενεργά στις Επιτροπές της ΕΑΝΔΑ για τα Σεμινάρια Ασκουμένων και Νέων Δικηγόρων και για τις Καταγγελίες Αντιποίησης Δικηγορικού Λειτουργήματος, καθώς και στην Οργανωτική Επιτροπή του 8ου Νομικού Συνεδρίου της Ένωσης («Νομοθετικές Εξελίξεις στο Δίκαιο των Συναλλαγών», 18-19/1/2019, Αράχωβα).

Διογένης Πανάγαρης

Είμαι δικηγόρος, μέλος του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών.

Αποφοίτησα από τη Νομική Σχολή Αθηνών (2016) και ακολούθως έλαβα και ΜΔΕ στο Φορολογικό Δίκαιο (2018).

Ως φοιτητής απασχολήθηκα σε Λογιστικό – Φοροτεχνικό Γραφείο (2013-2015), όπου είχα την ευκαιρία να αποκτήσω σημαντική πρακτική εμπειρία στη διαχείριση φορολογικών ζητημάτων.

Έκανα την άσκησή μου σε δύο δικηγορικά γραφεία και μέρος αυτής στο Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Πειραιά (2016-2018).

Ασκώ μάχιμη δικηγορία (2018 – σήμερα) στους τομείς του Αστικού, Ποινικού και Φορολογικού Δικαίου.

Έχω συμμετάσχει ως εισηγητής και μέλος οργανωτικής επιτροπής σε δύο συνέδρια Φορολογικού Δικαίου στην Αθήνα.

Ασχολούμαι ενεργά με το ποδόσφαιρο και τον αθλητισμό. Τα τελευταία τρία χρόνια δραστηριοποιούμαι σε ποδοσφαιρικές ομάδες που λαμβάνουν μέρος στο Πανελλήνιο Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου Δικηγορικών Συλλόγων.

Ιωάννα Σακέτου

Είμαι ασκούμενη δικηγόρος.

Αποφοίτησα από τη Νομική Σχολή του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης (2016).

Παρακολούθησα με επιτυχία το Πρόγραμμα e-learning: «Ιατρική Δεοντολογία και Βιοηθική» του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και, στον ίδιο χρόνο, έλαβα Δίπλωμα Δικαστικής Ψυχολογίας και Εγκληματολογίας από το Διεπιστημονικό Δίκτυο Εξειδίκευσης Επαγγελματιών Ψυχικής Υγείας (2017-2018).

Ακολούθως έγινα δεκτή στο ΠΜΣ «Ποινικό Δίκαιο και Εξαρτήσεις» του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (2018 – σήμερα).

Γνωρίζω Αγγλικά και Γερμανικά.

Έχω συμμετάσχει σε πλήθος επιστημονικών διαλέξεων – σεμιναρίων – συνεδρίων, με έμφαση στο ποινικό δίκαιο.

Στο πλαίσιο της άσκησής μου ασχολούμαι με τη συγγραφή δικογράφων και, εν γένει, με το χειρισμό υποθέσεων σε όλο το φάσμα του δικαίου.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Είναι κοινή διαπίστωση ότι ο Γενικός Κανονισμός για την Προστασία των Προσωπικών Δεδομένων στην Ευρωπαϊκή Ένωση (General Data Protection Regulation – GDPR), που τέθηκε σε εφαρμογή στις 25 Μαΐου 2018, επιχειρεί να εκσυγχρονίσει το θεσμικό πλαίσιο προστασίας των προσωπικών δεδομένων σε ευρωπαϊκό αλλά και διεθνές επίπεδο. Η μακροχρόνια δοκιμασία της Οδηγίας 95/46/ΕΚ (με τη θετική της συμβολή και κάποιες δυσλειτουργίες), η ανάγκη θέσπισης ομοιόμορφου θεσμικού πλαισίου σε όλα τα κράτη-μέλη, η τεράστια οικονομική και ηθική αξία των δεδομένων σήμερα, καθώς και ορισμένες σοβαρές υποθέσεις παραβιάσεων του ιδιωτικού βίου και των προσωπικών δεδομένων, επέβαλαν την ανανέωση του θεσμικού πλαισίου προς την κατεύθυνση της συμμόρφωσης ή άλλως προς την κατεύθυνση της οικειοθελούς συμμόρφωσης και της εσωτερικής παρακολούθησης της διαδικασίας σεβασμού των προσωπικών δεδομένων. Στο επίκεντρο αυτής της νέας φιλοσοφίας αυτορρύθμισης και προληπτικού ελέγχου βρίσκονται πολλά από τα εργαλεία του Κανονισμού, όπως η αρχή της λογοδοσίας και ο θεσμός του Υπεύθυνου Προστασίας Δεδομένων (Data Protection Officer – DPO).

Οι καλοί συνάδελφοι στον παρόντα οδηγό επιχειρούν μια συνοπτική περιγραφή των κυριότερων προβλέψεων του Κανονισμού και πως ο τελευταίος αλλάζει ουσιαστικά πολλά από αυτά που ήξεραν οι επιχειρήσεις και οι υπεύθυνοι επεξεργασίας γενικότερα, σε σχέση με τα Προσωπικά Δεδομένα, καθώς τους επιβάλλει συγκεκριμένες υποχρεώσεις και αυστηρότερες κυρώσεις. Επίσης, στον παρόντα οδηγό πραγματεύονται και ζητήματα που αφορούν ειδικότερα στη συμμόρφωση που πρέπει να επιτύχουμε ως Δικηγόροι στους δικούς μας χώρους εργασίας, κατά την παροχή των νομικών υπηρεσιών μας, όσον αφορά την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, στην οποία προβαίνουμε για τον χειρισμό των υποθέσεων των εντολέων μας. Στους συντάκτες του οδηγού αξίζουν λοιπόν συγχαρητήρια για το ευσύννοπτο και ακριβές περιεχόμενό του.

Αθήνα, Φεβρουάριος 2019

Πέτρος Τσαντίλας

Δ.Ν. – Δικηγόρος

*πρ. Τακτικό Μέλος Αρχής Προστασίας Δεδομένων
Προσωπικού Χαρακτήρα (ΑΠΔΠΧ)*

Ο Γενικός Κανονισμός για την Προστασία των Προσωπικών Δεδομένων (GDPR)

Στις 25 Μαΐου 2018 (25.05.2018) τέθηκε σε ισχύ ο από 27 Απριλίου 2016 (27.04.2016) ψηφισθείς από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο Γενικός Κανονισμός για την Προστασία των Προσωπικών Δεδομένων στην Ευρωπαϊκή Ένωση (General Data Protection Regulation – GDPR). Ο Κανονισμός, ο οποίος έχει ως βασικό στόχο και σκοπό την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα καθώς και την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, κατήργησε την Οδηγία 95/46/ΕΚ.

Η προστασία των δεδομένων των φυσικών προσώπων αποτελεί θεμελιώδες δικαίωμα. Το άρθρο 8 παρ. 1 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΧΘΔΕΕ) και το άρθρο 16 παρ. 1 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) ορίζουν ότι κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν. Ο Κανονισμός αρχόμενος από αυτήν την παραδοχή και την επίτευξη του μέγιστου δυνατού για την προστασία των Προσωπικών Δεδομένων και την ευημερία των φυσικών προσώπων δημιουργεί ένα πλαίσιο ελεύθερης κυκλοφορίας των Δεδομένων στην οικονομική ένωση, ενισχύοντας και συγκλίνοντας τις οικονομίες εντός της εσωτερικής αγοράς.

Ο Κανονισμός δεν εκλαμβάνει το δικαίωμα στην προστασία των προσωπικών δεδομένων ως απόλυτο αλλά προβλέπει ότι αυτό λειτουργεί παράλληλα και συμπληρωματικά με τα υπόλοιπα θεμελιώδη δικαιώματα όπως είναι η ιδιωτική και οικογενειακή ζωή, η κατοικία, η ελευθερία σκέψης, συνείδησης και θρησκείας, η ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης, η επιχειρηματική ελευθερία, το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής και αμερόληπτου δικαστηρίου και η πολιτιστική, θρησκευτική και γλωσσική πολυμορφία.

Με τον Κανονισμό (GDPR) άλλαξε ο τρόπος με τον οποίο επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα και οργανισμοί του Δημοσίου εν γένει συλλέγουν, επεξεργάζονται και διαχειρίζονται προσωπικά δεδομένα κάθε μορφής. Προβλέπεται ένα αναλυτικό πλαίσιο το οποίο πρέπει να τηρείται σε κάθε περίπτωση επεξεργασίας και πότε είναι επιτρεπτή η χρήση, αποθήκευση, διαγραφή, μεταβίβαση και εν γένει επεξεργασία των δεδομένων. Κεντρικός είναι ο ρόλος του Υπευθύνου Προστασίας Δεδομένων (DataProtectionOfficer) ο οποίος προβλέπεται στα άρθρα 37-39 του Κανονισμού. Είναι υποχρεωτικός ο ορισμός DPO στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) Όταν πρόκειται για επεξεργασία προσωπικών δεδομένων από δημόσιες αρχές και νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου.

β) Όταν πρόκειται για επιχειρήσεις, εταιρείες κλπ. που κατά κύρια δραστηριότητα επεξεργάζονται προσωπικά δεδομένα συστηματικά και σε ευρεία κλίμακα.

γ) Όταν οι βασικές δραστηριότητες του υπευθύνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία συνιστούν μεγάλης κλίμακας επεξεργασία ειδικών κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Όταν αναφερόμαστε σε θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων χρησιμοποιούμε συγκεκριμένες λέξεις που ορίζουν συγκεκριμένες καταστάσεις και

πρόσωπα που σχετίζονται με την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων. Αυτές είναι, συνοπτικά όπως προκύπτουν από τον Κανονισμό, οι εξής:

1) Προσωπικά Δεδομένα

Είναι κάθε πληροφορία σχετικά με *αναγνωρισμένο ή αναγνωρίσιμο* φυσικό πρόσωπο («υποκείμενο των δεδομένων»): ένα αναγνωρίσιμο φυσικό πρόσωπο είναι ένα πρόσωπο το οποίο *μπορεί να αναγνωριστεί, άμεσα ή έμμεσα*, ιδίως με αναφορά σε ένα αναγνωριστικό στοιχείο όπως ένα όνομα, ένας αναγνωριστικός αριθμός, δεδομένα θέσης, ένα ηλεκτρονικό αναγνωριστικό ή ένας ή περισσότεροι παράγοντες που είναι συγκεκριμένοι για τη φυσική, φυσιολογική, γενετική, πνευματική, οικονομική, πολιτιστική ή κοινωνική ταυτότητα αυτού του φυσικού προσώπου.

Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που έχουν καταστεί ανώνυμα, έχουν κρυπτογραφηθεί ή για τα οποία έχουν χρησιμοποιηθεί ψευδώνυμα, αλλά τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την επαναταυτοποίηση ενός προσώπου, παραμένουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού.

2) Επεξεργασία

Είναι κάθε εργασία ή σύνολο εργασιών που εκτελείται σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ή σε σύνολα δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, είτε αυτοματοποιημένα είτε όχι, όπως συλλογή, καταγραφή, οργάνωση, διάρθρωση, αποθήκευση, προσαρμογή ή τροποποίηση, ανάκτηση, διαβούλευση, χρήση, γνωστοποίηση μετάδοση, διάδοση ή άλλη διάθεση, ευθυγράμμιση ή συνδυασμός, περιορισμός, διαγραφή ή καταστροφή.

3) Υπεύθυνος Επεξεργασίας

Είναι το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η δημόσια αρχή, ο οργανισμός ή άλλος φορέας ο οποίος, από μόνος του ή από κοινού με άλλους, ορίζει τους σκοπούς και τα μέσα επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα· όταν οι σκοποί και τα μέσα αυτής της επεξεργασίας καθορίζονται από το δίκαιο της Ένωσης ή των κρατών μελών, ο υπεύθυνος της επεξεργασίας και τα σχετικά ζητήματα που αφορούν τα προσωπικά δεδομένα μπορούν να προβλεφθούν από το δίκαιο της Ένωσης ή των κρατών μελών.

4) Εκτελών την Επεξεργασία

Είναι κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που σχετίζεται συμβατικά με τον Υπεύθυνο Επεξεργασίας και για λογαριασμό του οποίου επεξεργάζεται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.

Υπάρχουν ορισμένες θεμελιώδεις αρχές στις οποίες βασίζεται ο Κανονισμός (GDPR). Σύμφωνα με το άρθρο 5 τα Δεδομένα Προσωπικού Χαρακτήρα:

- υφίστανται νόμιμη, δίκαιη και διαφανή επεξεργασία σε σχέση με το υποκείμενο των δεδομένων (**«νομιμότητα, δικαιοσύνη και διαφάνεια»**),
- συλλέγονται για συγκεκριμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και δεν υποβάλλονται σε περαιτέρω επεξεργασία με τρόπο ασυμβίβαστο προς τους σκοπούς αυτούς· η περαιτέρω επεξεργασία για λόγους αρχειοθέτησης, για

λόγους γενικού συμφέροντος, επιστημονικής ή ιστορικής έρευνας ή στατιστικούς σκοπούς, σύμφωνα με το άρθρο 89 παράγραφος 1, δεν θεωρείται ασυμβίβαστη με τους αρχικούς σκοπούς (**«περιορισμός σκοπού»**),

- είναι επαρκή, σχετικά και περιορισμένα σε ό, τι είναι απαραίτητο σε σχέση με τους σκοπούς για τους οποίους υποβάλλονται σε επεξεργασία (**«ελαχιστοποίηση των δεδομένων»**),
- είναι ακριβή και, εφόσον είναι αναγκαίο, ενημερωμένα· πρέπει να λαμβάνεται κάθε εύλογο μέτρο ώστε να διασφαλίζεται ότι τα δεδομένα που είναι ανακριβή, λαμβανομένων υπόψη των σκοπών για τους οποίους υποβάλλονται σε επεξεργασία, διαγράφονται ή διορθώνονται χωρίς καθυστέρηση (**«ακρίβεια»**),
- διατηρούνται υπό μορφή που επιτρέπει τον προσδιορισμό του υποκειμένου των δεδομένων για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει το χρονικό διάστημα που είναι αναγκαίο για τους σκοπούς για τους οποίους υποβάλλονται σε επεξεργασία· τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα μπορούν να αποθηκεύονται για μεγαλύτερες χρονικές περιόδους, εφόσον θα υποβάλλονται σε επεξεργασία αποκλειστικά για σκοπούς αρχειοθέτησης για λόγους δημόσιου συμφέροντος, επιστημονικής ή ιστορικής έρευνας ή στατιστικούς σκοπούς σύμφωνα με το άρθρο 89 παράγραφος 1, με την επιφύλαξη της εφαρμογής των κατάλληλων τεχνικών και οργανωτικών μέτρων που απαιτούνται από τον παρόντα κανονισμό για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων και ελευθεριών του υποκειμένου των δεδομένων (**«περιορισμός της αποθεματοποίησης»**),
- υποβάλλονται σε επεξεργασία κατά τρόπο που εξασφαλίζει την κατάλληλη ασφάλεια των προσωπικών δεδομένων, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας από μη εξουσιοδοτημένη ή παράνομη επεξεργασία και κατά της τυχαίας απώλειας, καταστροφής ή ζημίας, χρησιμοποιώντας κατάλληλα τεχνικά ή οργανωτικά μέτρα (**«ακεραιότητα και εμπιστευτικότητα»**).

Ο Υπεύθυνος της Επεξεργασίας είναι υπεύθυνος και μπορεί να αποδείξει την τήρηση της παραγράφου 1 (**«λογοδοσία»**), γεγονός που μπορεί να ζητηθεί ανά πάσα ώρα και στιγμή από το Υποκείμενο των Δεδομένων ή τη Δημόσια Αρχή.

Στον Κανονισμό δεν υπάγεται η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα αποθανόντων προσώπων ή νομικών προσώπων. Επιπλέον, οι νέοι κανόνες δεν τυγχάνουν εφαρμογής όταν τα δεδομένα υπόκεινται σε επεξεργασία για αυστηρά προσωπικούς λόγους ή για δραστηριότητες που θεωρούνται οικιακές και δεν σχετίζονται με επαγγελματική δραστηριότητα.

Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που έχουν καταστεί ανώνυμα έτσι ώστε το πρόσωπο να μην είναι ταυτοποιήσιμο, δεν θεωρούνται πλέον δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Όμως για να είναι πραγματικά ανώνυμα τα δεδομένα, η ανωνυμοποίηση πρέπει να είναι μη αντιστρέψιμη. Ο Κανονισμός προστατεύει τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ανεξάρτητα από την τεχνολογία που χρησιμοποιείται για την επεξεργασία τους. Εφαρμόζεται τόσο στην αυτοματοποιημένη όσο και στην απλή και χειροκίνητη επεξεργασία. Επίσης, δεν έχει σημασία ο τρόπος που αποθηκεύονται τα δεδομένα - σε ψηφιακή ή έντυπη μορφή.

Παραδείγματα Προσωπικών Δεδομένων:

Το όνομα και επώνυμο, η διεύθυνση κατοικίας, ο αριθμός ταυτότητας, η προσωπική ηλεκτρονική διεύθυνση (e-mail), ο αναγνωριστικός αριθμός τραπεζικής κάρτας, τα δεδομένα τοποθεσίας (π.χ. GPS σε κινητό τηλέφωνο), η διεύθυνση διαδικτυακού πρωτοκόλλου (IP).

Δεδομένα Ειδικών Κατηγοριών (πρώην «ευαίσθητα» με βάση το προηγούμενο θεσμικό πλαίσιο):

- Φυλετικής – εθνοτικής καταγωγής
- Πολιτικών φρονημάτων
- Συμμετοχής σε συνδικαλιστική οργάνωση
- Σχετικά με θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις
- Υγείας, Σεξουαλικής ζωής και Γενετήσιου προσανατολισμού
- Γενετικά – Βιομετρικά δεδομένα όταν η επεξεργασία τους οδηγεί στην αδιαμφισβήτητη ταυτοποίηση του προσώπου.

Όμως, δεν θεωρούνται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ο αριθμός μητρώου εταιρείας, η εταιρική ηλεκτρονική διεύθυνση και κάθε είδους ανώνυμα δεδομένα, ως ελέχθη.

Παραδείγματα επεξεργασίας:

Είναι η διαχείριση προσωπικού και η μισθοδοσία, η προσπέλαση / αναζήτηση πληροφοριών σε βάση δεδομένων επαφών που περιλαμβάνει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, η αποστολή διαφημιστικών ηλεκτρονικών μηνυμάτων, η δημοσίευση/ανάρτηση φωτογραφίας ενός ατόμου σε ιστότοπο, η αποθήκευση διευθύνσεων IP και η μαγνητοσκόπηση με τηλεόραση κλειστού κυκλώματος. Οτιδήποτε, κατά παρέκταση, σχετίζεται με πράξη που αφορά προσωπικά δεδομένα μπορεί να υπαχθεί, κατά περίπτωση, στην έννοια της επεξεργασίας.

Δικαιώματα Υποκειμένου των Δεδομένων:

α) Δικαίωμα πρόσβασης: Το υποκείμενο έχει τη δυνατότητα πρόσβασης αν και όποτε το θελήσει στα δεδομένα που το αφορούν καθώς και να ενημερωθεί αν η επεξεργασία γίνεται σύμφωνα με τον Κανονισμό.

β) Δικαίωμα διόρθωσης: Το υποκείμενο έχει τη δυνατότητα να ζητήσει τη διόρθωση ανακριβών ή ελλιπών στοιχείων που το αφορούν.

γ) Δικαίωμα διαγραφής: Το υποκείμενο έχει τη δυνατότητα να ζητήσει από τον Υπεύθυνο Επεξεργασίας να διαγράψει πληροφορίες που το αφορούν και δεν είναι αναγκαίες για την επίτευξη των σκοπών της επεξεργασίας.

δ) Δικαίωμα περιορισμού της επεξεργασίας: Το υποκείμενο έχει τη δυνατότητα να ζητήσει να περιοριστεί η επεξεργασία των δεδομένων του στο απολύτως απαραίτητο.

ε) Δικαίωμα στη φορητότητα δεδομένων: Το υποκείμενο έχει τη δυνατότητα να ζητήσει να λάβει τα δεδομένα που διατηρεί ο Υπεύθυνος Επεξεργασίας σε μηχαναγνώσιμη μορφή (usbstick) καθώς και να ζητήσει τη μεταφορά τους σε άλλον Υπεύθυνο Επεξεργασίας.

στ) Δικαίωμα εναντίωσης: Το υποκείμενο έχει τη δυνατότητα, οποιαδήποτε στιγμή, να αντιταχθεί στην επεξεργασία των δεδομένων του.

ζ) Δικαίωμα στην ανθρώπινη παρέμβαση: Το υποκείμενο έχει τη δυνατότητα να ζητήσει την επεξεργασία των δεδομένων του με βάση τον ανθρώπινο παράγοντα και όχι αυτοματοποιημένα με τεχνολογικά μέσα με σκοπό την κατάρτιση προφίλ κλπ.

η) Δικαίωμα υποβολής καταγγελίας στην εποπτική Αρχή: Το υποκείμενο έχει τη δυνατότητα να προβεί σε καταγγελία προς την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (ΑΠΔΠΧ) στην περίπτωση που η επεξεργασία των δεδομένων του γίνεται κατά παράβαση των διατάξεων του Κανονισμού. Ο Υπεύθυνος Επεξεργασίας πρέπει, σε περίπτωση παραβίασης των δεδομένων του Υποκειμένου, να γνωστοποιήσει εντός 72 ωρών, την παραβίαση στην Αρχή και να την ανακοινώσει στο Υποκείμενο των δεδομένων.

θ) Δικαίωμα αναίρεσης της συγκατάθεσης: Το υποκείμενο έχει τη δυνατότητα, οποιαδήποτε στιγμή, να αναιρέσει τη συγκατάθεσή του (κατ' άρθρο 7 ΓΚΠΔ) που παρέχει τη δυνατότητα για την επεξεργασία των δεδομένων του.

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού (GDPR):

- Εγκατάσταση εντός Ε.Ε.

1. Όταν ο Υπεύθυνος Επεξεργασίας έχει εγκατάσταση εντός της Ε.Ε. και η επεξεργασία λαμβάνει χώρα στο πλαίσιο δραστηριοτήτων αυτής της εγκατάστασης.

2. Όταν ο Εκτελών την Επεξεργασία έχει εγκατάσταση εντός της Ε.Ε.

- Επεξεργασία δεδομένων υποκειμένων που βρίσκονται στην Ε.Ε. από Υπεύθυνο Επεξεργασίας ή Εκτελούντα την Επεξεργασία με εγκατάσταση εκτός ΕΕ αν σχετίζεται με προσφορά αγαθών ή υπηρεσιών και την παρακολούθηση της συμπεριφοράς τους.

Δικηγορική Συμμόρφωση και GDPR

Υπό το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο του GDPR ο Δικηγόρος ως επαγγελματίας που διαχειρίζεται στην καθημερινότητά του προσωπικά δεδομένα των εντολέων του πρέπει να είναι ιδιαίτερα προσεκτικός και να τηρεί τις προβλέψεις του Κανονισμού. Ο Δικηγόρος άλλωστε υπό το πρίσμα του δικηγορικού απορρήτου και των διατάξεων του Κώδικα Δικηγόρων που το εξειδικεύουν υποχρεούνται να μην αποκαλύπτει προσωπικά δεδομένα πελατών του και να διαχειρίζεται τις πληροφορίες που λαμβάνει από αυτούς με εχεμύθεια και εμπιστευτικότητα. Παρόμοια είναι η ρύθμιση του άρθρου 32 του GDPR.

Χειρόγραφα ή ηλεκτρονικά τα αρχεία και τα έγγραφα που διαχειρίζεται ο Δικηγόρος προς εκπλήρωση της εντολής του πελάτη του εφόσον περιέχουν προσωπικά δεδομένα υπόκεινται στις διατάξεις του Κανονισμού. Το αυτό ισχύει και

όταν πρόκειται για προσωπικά δεδομένα που αναφέρονται σε συνεργαζόμενους δικηγόρους, αντιδίκους, μάρτυρες των υποθέσεων, δικαστές και φυσικά αντιδίκους δικηγόρους, όπως και κάθε στοιχείο που μπορεί να αναφέρεται σε πρόσωπο που σχετίζεται με οποιοδήποτε τρόπο σε μια εκκρεμή υπόθεση που διεκπεραιώνει ο Δικηγόρος.

Ο Δικηγόρος είναι Υπεύθυνος Επεξεργασίας με βάση τον Κανονισμό, επομένως υποχρεούται να τηρεί τις προβλέψεις του και να συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις του ως προς τις αρχές της επεξεργασίας και τη νομική βάση κάθε επεξεργασίας που προβαίνει. Εφαρμόζεται η πρόβλεψη για λήψη συγκατάθεσης όπου χρειάζεται, πέραν της εντολής που έχει ήδη λάβει. Ο Δικηγόρος πρέπει να χρησιμοποιεί τόσα δεδομένα όσα είναι αναγκαία, κατάλληλα και πρόσφορα για την υπό κρίση του υπόθεση. Τα δεδομένα ακόμα πρέπει να είναι ακριβή και να διατηρούνται για όσο χρονικό διάστημα είναι αναγκαίο για τη διεκπεραίωση της υπόθεσης και όσα δεν χρειάζονται να διαγράφονται, εφόσον επιτρέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία.

Για όλα τα παραπάνω καθώς και για την άσκηση των δικαιωμάτων που προβλέπονται στον Κανονισμό ο Δικηγόρος έχει υποχρέωση ενημέρωσης του εντολέα του.

Όταν ο Δικηγόρος αναθέτει σε τρίτο (εκτελών την επεξεργασία) την επεξεργασία των δεδομένων των πελατών προς υποστήριξη της υπόθεσής τους (π.χ. συμβολαιογράφος, δικαστικός επιμελητής) ή προς υποστήριξη του επαγγελματικού έργου του (π.χ. λογιστής, ταχυδρομείο) οφείλει να συντάσσει και να συνυπογράψει μαζί τους ειδική ρήτρα επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων που θα καλύπτει την μεταξύ τους σχέση υπό το φως του Κανονισμού.

Για την καλύτερη προστασία του, τέλος, ο Δικηγόρος θα πρέπει να τηρεί ορισμένα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα, ενδεικτικά, όπως:

- Πρόσβαση συγκεκριμένου και μόνο του αναγκαίου αριθμού προσώπων σε υλικά ή ηλεκτρονικά αρχεία, βάσεις δεδομένων, πελατολόγιο κλπ.

- Έλεγχος του χώρου εργασίας καθενός από τους συνεργάτες ώστε να μην είναι εκτεθειμένοι φάκελοι με προσωπικά στοιχεία και σε εμφανή σημεία όταν εισέρχονται στο γραφείο τρίτα πρόσωπα.

- Πολιτική Προστασίας Δεδομένων του Δικηγορικού Γραφείου με καταχωρημένες προβλέψεις και δεσμεύσεις για όλους τους συνεργάτες του γραφείου, τις νομικές βάσεις της επεξεργασίας, τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων, τα μέτρα ασφαλείας που λαμβάνονται, την αντίδραση σε περιστατικό ασφαλείας κλπ.

- Ασφαλής χρήση των ηλεκτρονικών συσκευών που διαθέτει το Δικηγορικό Γραφείο. Πρόβλεψη κωδικών πρόσβασης, κωδικών χρήσης, ενδεχομένως και προστασίας στην εκτύπωση, ασφαλής κατάργηση αφαιρούμενων δίσκων, χρήση «δυνατών» κωδικών πρόσβασης, εγκατάσταση «firewall», τήρηση backup, πολιτική ορθής χρήσης υπολογιστικών συστημάτων, εσωτερικών δικτύων και διαδικτύου κλπ.

Αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι,

Με το παρόν τεύχος εγκαινιάζουμε τη δημιουργία της σειράς «*Η Βιβλιοθήκη του Ασκούμενου και του Νέου Δικηγόρου*».

Στόχος αυτής της πρωτοβουλίας είναι η σταδιακή έκδοση -σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή- μιας ολοκληρωμένης σειράς οδηγών και βοηθημάτων που θα διευκολύνουν τον ασκούμενο και το νέο δικηγόρο, ώστε να αντεπεξέρχεται στις απαιτήσεις της δύσκολης δικηγορικής καθημερινότητας.

Ξεκινάμε με ένα συνοπτικό οδηγό για το Γενικό Κανονισμό Προστασίας των Προσωπικών Δεδομένων (GDPR), ανταποκρινόμενοι σε δεκάδες αιτήματα νέων συναδέλφων για πληροφορίες σχετικά με την υποχρέωση συμμόρφωσης στις απαιτήσεις του Κανονισμού.

Γιατί, δυστυχώς, οι συνθήκες άσκησης της δικηγορίας δεν επέτρεψαν στην πλειονότητα των συναδέλφων να παρακολουθήσουν τα σχετικά σεμινάρια του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών και της Ένωσης Ασκουμένων και Νέων Δικηγόρων Αθηνών, ούτε βέβαια εξειδικευμένα σεμινάρια άλλων φορέων που συχνά είχαν πολύ υψηλό κόστος συμμετοχής.

Το ανά χείρας τεύχος, όπως όλα τα τεύχη που θα ακολουθήσουν, διατίθεται δωρεάν προς κάθε ενδιαφερόμενο συνάδελφο.

Με την ευχή να φανεί χρήσιμο!

Οι Υποψήφιοι Σύμβουλοι ΕΑΝΔΑ

**Γεώργιος
Αργυρόπουλος**

**Μαρία
Αγγελή**

**Διογένης
Πανάγαρης**

**Ιωάννα
Σακέτου**